

Izvještaj o javnom dugu Crne Gore na 31. decembar 2016. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	1
1. Stanje i promjene u javnom dugu Crne Gore.....	1
2. Kretanje državnog duga u toku 2016. godine.....	5
2.1 Spoljni dug.....	5
2.2 Unutrašnji dug.....	9
3. Dug lokalne samouprave.....	11
4. Kretanje državnih garancija u toku 2016. godine.....	13
4.1 Ino garancije.....	13
4.2 Domaće garancije.....	16
5. Otplata duga.....	18

UVOD

Zakonska regulativa koja se odnosi na pitanje javnog duga Crne Gore definisana je odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore“, br.20/14).

Javni dug je, u skladu sa pomenutim Zakonom, definisan kao dug centralnog i lokalnog nivoa, odnosno opšteg nivoa države. Centralni nivo države su državni organi i organi državne uprave, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države. Lokalni nivo su organi opštine, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od lokalnog interesa i koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od opštine.

Shodno odredbama Zakona, Državnim dugom upravlja i evidenciju o postojećem dugu države, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama vodi Ministarstvo finansija.

Nadležni organ u opštini vodi evidenciju o postojećem dugu opštine, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama i o tome dostavlja Ministarstvu finansija izvještaj kvartalno u roku od 30 dana, od isteka kvartala.

Ministarstvo finansija objedinjava evidenciju o javnom dugu i godišnji izvještaj o javnom dugu dostavlja Vladi Crne Gore u roku od 90 dana od isteka fiskalne godine.

1. Stanje i promjene u javnom dugu Crne Gore

Neto javni dug Crne Gore na dan 31.12.2016. godine, uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija koji uključuju i 38.477 unci zlata, iznosi **2.499,21 mil. eura**.

Posmatrajući iznos neto javnog duga u odnosu na bruto domaći proizvod (BDP), javni dug na kraju 2016. godine iznosi **67,01% BDP-a**. Naglašavamo da su podaci o visini BDP-a nezvanični podaci Ministarstva finansija, kao i da će se u septembru objaviti zvanični podaci od strane Zavoda za statistiku.

Tabela 1. JAVNI DUG 31.12.2016. GODINE

Stanje državnog duga

Spoljni dug				
Kreditor	stanje duga u mil. eura	% BDP-a	% Spoljnog duga	% Ukupnog javnog duga
		3.729,50		
Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	210,98	5,66	10,53	8,29
Pariski klub	95,55	2,56	4,77	3,75
Međunarodna organizacija za razvoj (IDA)	54,26	1,45	2,71	2,13
Evropska investiciona banka (EIB)	105,39	2,83	5,26	4,14
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	14,71	0,39	0,73	0,58
Razvojna banka Savjeta Evrope (CEB)	17,68	0,47	0,88	0,69
Evropska Komisija	2,80	0,08	0,14	0,11
Njemačka banka za razvoj (KfW)	42,17	1,13	2,11	1,66
Mađarski kredit	6,76	0,18	0,34	0,27
Poljski kredit	6,94	0,19	0,35	0,27
Francuski kredit - NATIXIS	5,56	0,15	0,28	0,22
EUROFIMA	13,50	0,36	0,67	0,53
Češka Exim Banka	4,36	0,12	0,22	0,17
Steiermarkische Bank und Sparkassen AG	9,90	0,27	0,49	0,39
Erste Banka	6,00	0,16	0,30	0,24
Credit Suisse Banka	128,00	3,43	6,39	5,03
Kineska Exim Banka	189,39	5,08	9,46	7,44
Instituto del credito oficial (ICO) - Španski kredit	3,85	0,10	0,19	0,15
Erste Banka - Fond zdravstva	4,98	0,13	0,25	0,20
EUROBOND	1.080,00	28,96	53,93	42,42
Ukupno spoljni dug	2.002,76	53,70	100,00	78,66
Unutrašnji dug				
Kreditor	Stanje duga	% BDP-a	% Domaćeg duga	% Ukupnog javnog duga
Devizna štednja	29,45	0,79	7,36	1,16
Restitucija	91,02	2,44	22,74	3,57
Kredit kod komercijalnih banaka	60,55	1,62	15,13	2,38
Zaostale penzije	1,93	0,05	0,48	0,08
Državni zapisi	77,71	2,08	19,42	3,05
Državne obveznice za Fond rada - OBFR	1,37	0,04	0,34	0,05
Domaće obveznice - GB14	17,17	0,46	4,29	0,67
Domaće obveznice - GB16	80,41	2,16	20,09	3,16

Pravna lica i privredna društva	40,59	1,09	10,14	1,59
Ukupno domaći dug	400,20	10,73	100,00	15,72
Ukupno državni dug	2.402,96	64,43		94,38

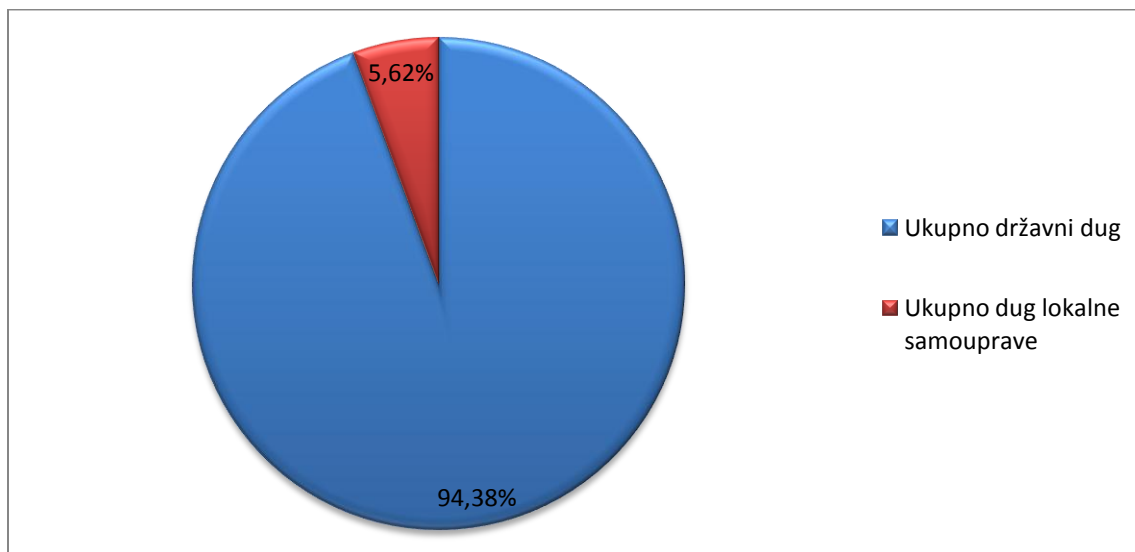
Stanje duga lokalne samouprave 31.12.2016.

Naziv opštine	stanje duga	% BDP-a	% Lokalnog duga	% Ukupnog javnog duga
		3.729,50		
Andrijevica	0,00	0,00	0,00	0,00
Bar	0,00	0,00	0,00	0,00
Berane	4,80	0,13	3,35	0,19
Bijelo Polje	13,10	0,35	9,16	0,51
Budva	66,73	1,79	46,63	2,62
Cetinje	9,36	0,25	6,54	0,37
Danilovgrad	2,70	0,07	1,89	0,11
Gusinje	0,00	0,00	0,00	0,00
Herceg Novi	1,03	0,03	0,72	0,04
Kolašin	6,30	0,17	4,40	0,25
Kotor	0,00	0,00	0,00	0,00
Mojkovac	0,57	0,02	0,40	0,02
Nikšić	5,01	0,13	3,50	0,20
Petnjica	0,00	0,00	0,00	0,00
Plav	1,37	0,04	0,96	0,05
Plužine	0,07	0,00	0,05	0,00
Pljevlja	2,85	0,08	1,99	0,11
Podgorica	19,36	0,52	13,53	0,76
Rožaje	5,12	0,14	3,58	0,20
Šavnik	0,30	0,01	0,21	0,01
Tivat	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulcinj	4,39	0,12	3,07	0,17
Žabljak	0,03	0,00	0,02	0,00
Ukupno dug lokalne samouprave	143,09	3,84	100,00	5,62

	Stanje duga	% BDP-a
UKUPNO JAVNI DUG: DRŽAVNI DUG + DUG LOKALNE SAMOUPRAVE	2.546,05	68,27

DEPOZITI Ministarstva finansija uključujući i 38.477 unci zlata	46,84
--	--------------

UKUPNO: JAVNI DUG - DEPOZITI	2.499,21	67,01
-------------------------------------	-----------------	--------------

Grafikon 1. Grafički prikaz odnosa državnog duga i duga lokalne samouprave na dan 31.12.2016. godine

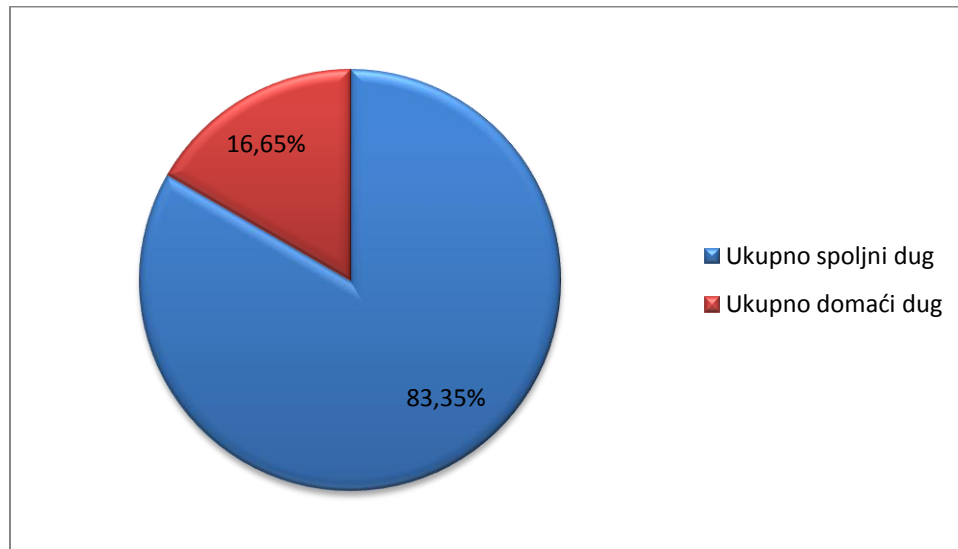
Javni dug Crne Gore na dan 31.12.2016. godine, bez depozita, iznosi 2.546,05 mil. eura i sastoji se od državnog duga koji iznosi 2.402,96 mil. eura (u koji je uključen dio duga lokalne samouprave u iznosu od 32,66 mil.eura, po ugovorima za koje je Ministarstvo finansija zaključilo ugovore sa ino kreditorima, a sa opštinama podkreditne ugovore, jer se Ministarstvo finansija pojavljuje kao direktni zajmoprimac te je pomenuti iznos uključen u stanje državnog duga) i duga lokalne samouprave koji iznosi 143,09 mil. eura (Tabela br.1 i Grafikon br. 1).

Posmatrajući iznos duga, bez depozita u odnosu na bruto domaći proizvod (BDP), javni dug na kraju 2016. godine iznosi 68,27% BDP-a, od čega državni dug iznosi 64,43% BDP-a, dok dug lokalne samouprave iznosi 3,84% BDP-a. Spoljni dug iznosi oko 2.002,76 mil. eura, i najvećim dijelom ga čine eurobond obveznice u iznosu od 1.080,00 mil. eura, projektni zajmovi kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu od oko 210,98 mil. eura, kineski EXIM kredit za izgradnju dionice autoputa Smokovac-Mateševo u iznosu od oko 189,39 mil. eura, projektni zajmovi kod Evropske investicione banke u iznosu od oko 105,39 mil. eura i drugi. Unutrašnji dug najvećim dijelom čini dug po osnovu restitucije u iznosu od oko 91,02 mil eura, državnih zapisa u iznosu od 77,71 mil.

eura, dug po osnovu emisije domaćih obveznica 80,41 mil. eura, za kredite kod komercijalnih banaka 60,55 mil. eura i drugi.

2. Kretanje državnog duga u toku 2016. godine

Državni dug Crne Gore na dan 31.12.2016. godine iznosi 2.402,96 mil. eura i sastoji se od unutrašnjeg duga koji iznosi 400,20 mil. eura i spoljnog duga koji iznosi 2.002,76 mil. eura (Tabela br.1 i Grafikon br.2).

Grafikon 2 Grafički prikaz odnosa spoljašnjeg i unutrašnjeg duga na dan 31.12.2016. godine

2.1 Spoljni dug

Spoljni dug na kraju 2016. godine iznosi 2.002,76 mil. eura i u odnosu na kraj 2015. godine porastao je za 46,4 mil. eura. Spoljni dug najvećim dijelom čine eurobond obveznice u iznosu od oko 1.080,00 mil. eura, projektni zajmovi kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu od oko 210,98 mil. eura, kineski EXIM kredit za izgradnju dionice autoputa Smokovac-Mateševo u iznosu od oko 189,39 mil. eura, projektni zajmovi kod Evropske investicione banke u iznosu od oko 105,39 mil. eura, Credit Suisse banka u iznosu od oko 128,00 mil. eura, Njemačka banka za razvoj (KfW) u iznosu od oko 42,17 mil. eura, Pariski klub povjerilaca u iznosu od oko 95,55 mil. eura i ostali.

Stanje ino duga uvećano je, najvećim dijelom, emisijom euroobveznica u iznosu od 300 mil. eura. Sredstava obezbjeđena emisijom euroobveznica namijenjena su za finansiranje budžetskog deficita, otplatu duga i stvaranje fiskalne rezerve.

Pored navedenog aranžmana, tokom 2016. godine, potpisani su i sljedeći kreditni aranžmani:

- Kredit Evropske Investicione Banke – za projekat „Vodosnabdijevanje i otpadne vode - E“, u iznosu od 25,5 miliona eura;
- Kredit Svjetske banke – za projekat „Institucionalni razvoj i jačanje poljoprivrede Crne Gore“ (MIDAS-Dodatno finansiranje), u iznosu od 3,0 miliona eura.

Osim toga, tokom 2016. godine, angažovana su sredstva u ukupnom iznosu od 47,45 miliona eura i to:

- za projekat Svjetske banke „Energetska efikasnost – dodatno finansiranje“, u iznosu od oko 1,04 mil. eura,
- za projekat Svjetske banke „LAMP“ u iznosu od oko 0,88 mil. eura,
- za projekat Svjetske banke „MIDAS“ u iznosu od 0,93 mil. eura,
- za projekat Svjetske banke „MIDAS-Dodatno finansiranje“, u iznosu od 0,01 miliona eura,
- za projekat Svjetske banke „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“, u iznosu od 3,08 mil. eura,
- iz KfW kredita za projekat „Vodosnabdijevanja i sanacija otpadnih voda“ (faza III, faza IV i faza V), u ukupnom iznosu od oko 9,05 mil. eura,
- iz KfW kredita za projekat „Energetska efikasnost u javnim ustanovama“ (faza I i faza II), u ukupnom iznosu od oko 6,31 mil. eura,
- iz kredita sa Vijećem Evropske Razvojne Banke, za „Projekat socijalnog stanovanja“, u iznosu od 5,15 mil. eura,
- iz kredita sa EIB-om za projekat „Rehabilitacija puteva i zaobilaznica“, u ukupnom iznosu od 7,0 mil. eura,
- iz kredita sa EBRD-om za projekat „Rekonstrukcija lokalnih puteva u Crnoj Gori“, u ukupnom iznosu od 3,72 mil. eura,
- iz kredita sa kineskom Exim bankom, za projekat „Finansiranje autoputa Bar – Boljare (Smokovac-Mateševo)“, u iznosu od 10,28 mil. eura.

Otplata ino duga u 2016. godini izvršena je u iznosu od 307,67 miliona eura, od čega se na smanjenje i otplatu ino duga odnosi oko 99,87 miliona eura, dok se ostatak u iznosu od oko 207,80 miliona eura odnosi na otplatu ino duga po osnovu euroobveznica.

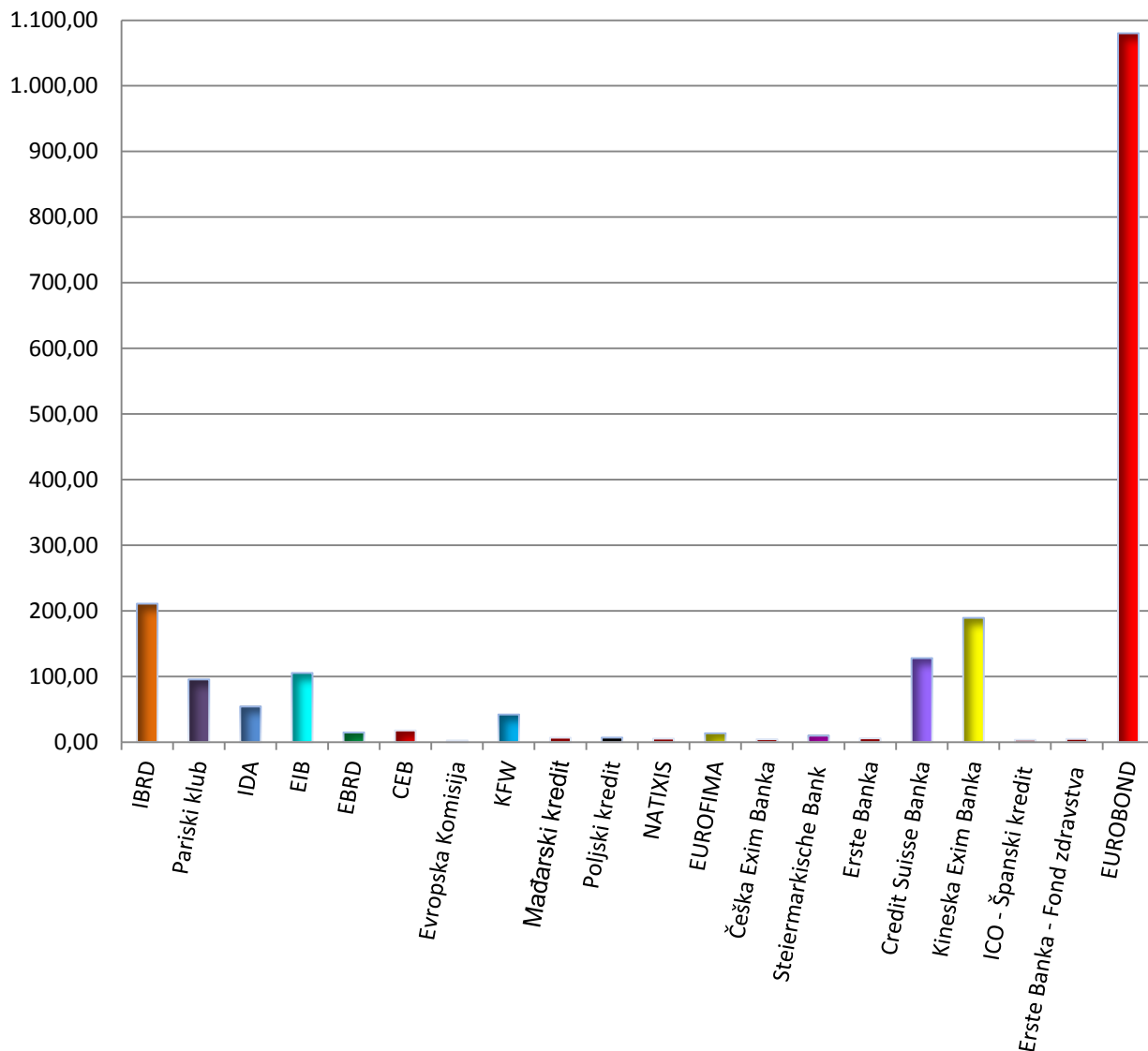
U iznos spoljnog duga nijesu uključene obaveze po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja prema Libiji, Kuvajtu, Češkoj i Slovačkoj u visini od oko 1% BDP-a. Dug prema vladama ove četiri zemlje Crnoj Gori je pripao po osnovu raspodjele nealociranog duga (5,88% od 38% za Srbiju i Crnu Goru), i shodno Sporazumu o pitanjima sukcesije iz Beča 29. juna 2001. godine rješava se usaglašenim stavovima u okviru Komiteta za podjelu finansijske aktive i pasive bivše SFRJ.

Navedeni podatak o stanju ino duga podrazumijeva iznose angažovanih (povučenih) kreditnih sredstava po pojedinim kreditima (Tabela br.2 i Grafikon br.3), kao i podatak o nepovučenim sredstvima (Tabela br.2).

Tabela 2. Podaci o stanju ino duga i iznos nepovučenih sredstava kredita (u mil.eura)

Spoljni dug	31.12.2016.	31.12.2016.
Kreditor	stanje duga	nepovučena sredstva
Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	210,98	55,63
Pariski klub	95,55	0,00
Međunarodna organizacija za razvoj (IDA)	54,26	0,00
Evropska investiciona banka (EIB)	105,39	50,91
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	14,71	25,89
Razvojna banka Savjeta Evrope (CEB)	17,68	11,10
Evropska Komisija	2,80	0,00
Njemačka banka za razvoj (KFW)	42,17	83,89
Mađarski kredit	6,76	0,00
Poljski kredit	6,94	0,00
Francuski kredit - NATIXIS	5,56	0,00
EUROFIMA	13,50	0,00
Češka Exim Banka	4,36	0,00
Steiermarkische Bank und Sparkassen AG	9,90	0,00
Erste Banka	6,00	0,00
Credit Suisse Banka	128,00	0,00
Kineska Exim Banka	189,39	706,16
Instituto del credito oficial (ICO) - Španski kredit	3,85	0,00
Erste Banka - Fond zdravstva	4,98	0,00
EUROBOND	1.080,00	0,00
Ukupno	2.002,76	933,58

Grafikon 3. Grafički prikaz spoljšnjeg duga u milionima eura na dan 31.12.2016. godine

Prema navedenim podacima, dug kod međunarodnih finansijskih institucija (Svjetska banka i njene afilijacije - IBRD, IDA, zatim Pariski klub, EIB, EBRD, CEB, Evropska komisija i KfW) iznosi oko 14,57% BDP-a, dug po bilateralnim (mekim) zajmovima (ugovori sa Vladama Austrije, Mađarske, Poljske, Francuske, Španije, Eurofima, Češka Exim Banka, Kineska EXIM banka i Steiermarkische Bank und Sparkassen AG) iznosi oko 6,58% BDP-a, dok dug po osnovu kreditnih aranžmana za potrebe finansiranja budžeta (Eurobond, Credit Suisse i Erste Bank) iznosi oko 32,55% BDP-a.

2.2 Unutrašnji dug

Unutrašnji dug je u toku 2016. godine povećan je za oko 79,91 mil. eura u odnosu na kraj 2015.godine i iznosi oko 400,20 mil. eura. (Tabela br. 3 i Grafikon. br. 4).

Unutrašnji dug najvećim dijelom čini dug po osnovu restitucije u iznosu od oko 91,02 mil eura, domaćih obveznica GB16 u iznosu od 80,41 mil eur, državnih zapisa u iznosu od 77,71 mil. eura, kredita kod komercijalnih banaka u iznosu od oko 60,55 i drugi.

Povećanje unutrašnjeg duga, prije svega uzrokovano je emisijom domaćih obveznica GB16 u iznosu od 80,41 i povlačenjem sredstava iz revolving kredita.

U toku 2016. godine izvršena je otplata duga po osnovu kredita kod komercijalnih banaka u iznosu od 28,91 mil. eura, zatim otplata duga po osnovu obveznica Crne Gore za isplatu neisplaćenih potraživanja zaposlenih za čijim radom je prestala potreba u iznosu od oko 1,28 mil. eura, otplatom redovne rate za restituciju u iznosu od oko 4,21 mil. eura, otplatom domaćih obveznica GB14 u iznosu od oko 10,77 mil. eura kao i otplatom redovne rate za deviznu štednju u iznosu od oko 13,96 mil. eura. Tokom godine je bilo zaduženja po osnovu državnih zapisa koji su refinansirani i korišćeni za tekuću likvidnost tokom godine u iznosu od oko 184,48 mil.eura.

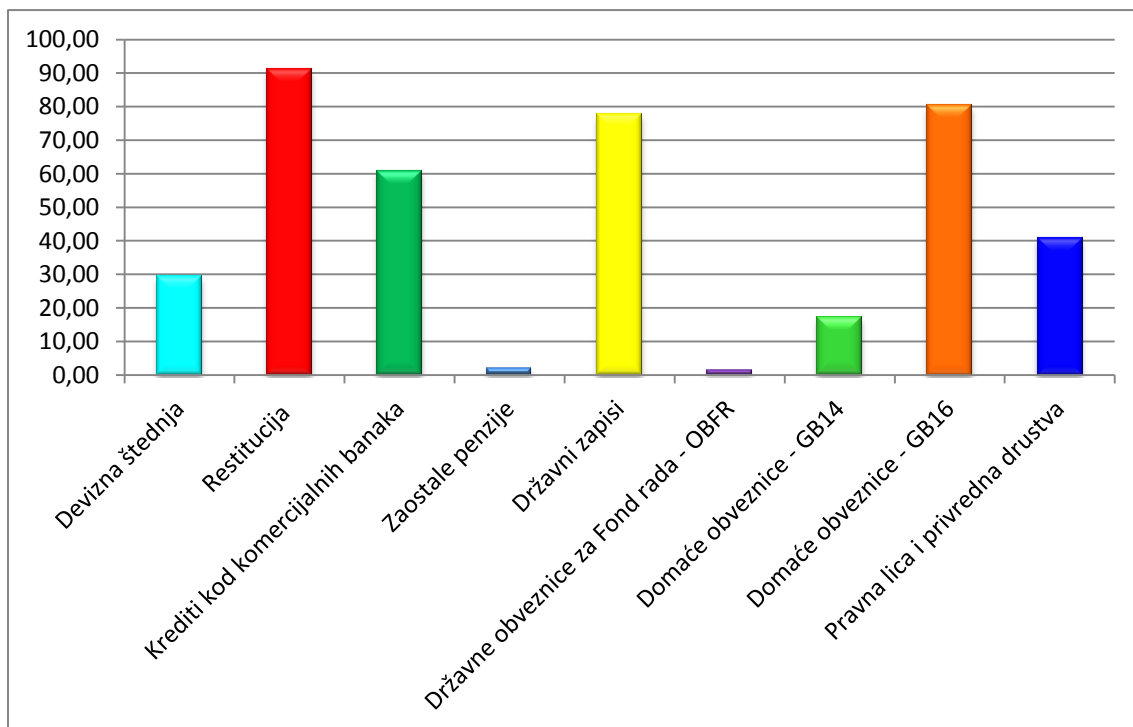
Ukupna obaveza po osnovu restitucije iznosi oko 91,02 miliona eura, što je za 2,12 mil. eura manje nego na kraju 2015. godine. Smanjenje iznosa duga po osnovu restitucije uzrokovano je otplatom obaveza po osnovu rješenja za povraćaj oduzetih imovinskih prava u iznosu od oko 4,21 mil eura.

Ukupna obaveza po osnovu stare devizne štednje na kraju 2016. godine iznosi oko 29,45 mil.eura, što je za oko 13,69 mil. eura manje nego na kraju 2015. godine.

U stanje domaćeg duga uključen je i dug pravnih lica i privrednih društava koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana iz budžeta države, u iznosu od oko 40,59 mil. eura. U iznos pomenut duga najvećim dijelom uključen je dug Željezničke infrastrukture u iznosu od oko 28,84 mil. eura, Željezničkog prevoza u iznosu od oko 10,37 mil. eura, duga Radio televizije Crne Gore u iznosu od oko 1,27 mil. eura i drugi.

Tabela 3. Podaci o stanju domaćeg duga (u mil. eura)

Kreditor	Stanje domaćeg duga na 31.12.2016.
Devizna štednja	29,45
Restitucija	91,02
Kreditni kod komercijalnih banaka	60,55
Zaostale penzije	1,93
Državni zapisi	77,71
Državne obveznice za Fond rada - OBFR	1,37
Domaće obveznice - GB14	17,17
Domaće obveznice - GB16	80,41
Pravna lica i privredna društva	40,59
Ukupno domaći dug	400,20

Grafikon 4. Grafički prikaz domaćeg duga u milionima eura na dan 31.12.2016. godine

3. Dug lokalne samouprave

Konsolidovani dug opština iznosi oko 175,75 mil. eura, prema najnovijim podacima dostavljenim od strane opština za kraj 2016. godine, kao i podacima Ministarstva finansija, što je za oko 1,75 mil. eura manje nego na kraju 2016. godine, i u tabeli državnog duga je prikazan na dva načina:

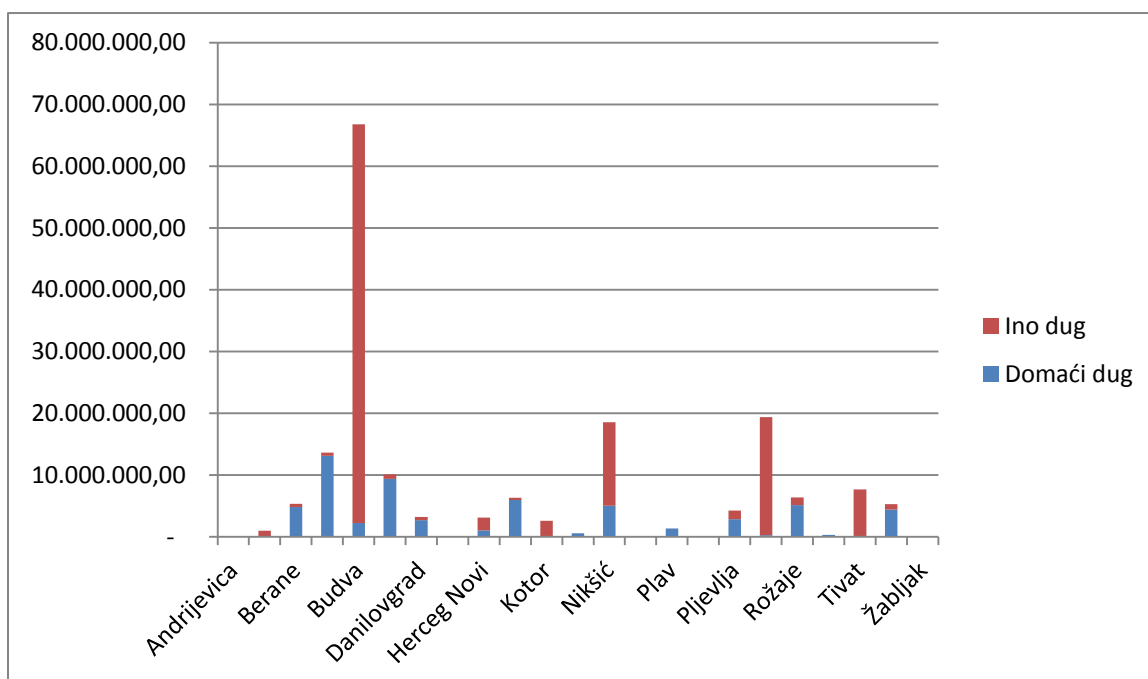
- kroz stanje državnog ino duga uključen je dug opština po Ugovorima koje je potpisala Vlada Crne Gore sa ino kreditorima, a sa opštinama podkreditne sporazume, u iznosu od oko 32,66 mil. eura (iznos povučenih, neotplaćenih sredstava)
- kroz stanje duga lokalne samouprave, u iznosu od oko 143,09 mil. eura.

U nastavku slijedi tabela konsolidovanog duga lokalne samouprave na kraju 2016. godine.

Tabela 4. Konsolidovani dug lokalne samouprave

Grad	Domaći dug	Ino dug	Ukupno
Andrijevica	0,00	0,02	0,02
Bar	0,00	0,97	0,97
Berane	4,80	0,53	5,33
Bijelo Polje	13,10	0,52	13,62
Budva	2,21	64,54	66,75
Cetinje	9,36	0,75	10,12
Danilovgrad	2,70	0,50	3,20
Gusinje	0,00	0,00	0,00
Herceg Novi	1,03	2,06	3,09
Kolašin	5,94	0,36	6,30
Kotor	0,00	2,59	2,59
Mojkovac	0,57	0,00	0,57
Nikšić	5,01	13,55	18,56
Petnjica	0,00	0,00	0,00
Plav	1,37	0,00	1,37
Plužine	0,07	0,00	0,07

Pljevlja	2,85	1,38	4,23
Podgorica	0,27	19,09	19,36
Rožaje	5,12	1,26	6,37
Šavnik	0,30	0,00	0,30
Tivat	0,00	7,64	7,64
Ulcinj	4,39	0,87	5,26
Žabljak	0,03	0,00	0,03
UKUPNO	59,13	116,62	175,75

Grafikon 5. Grafički prikaz odnosa konsolidovanog domaćeg i inostranog duga lokalne samouprave na dan 31.12.2016. godine

4. Kretanje državnih garancija u toku 2016. godine

Ugovoreni iznos garancija koje je Vlada izdala do kraja 2016. godine iznosi oko 589,97 miliona eura, od čega su povučena sredstva u iznosu od oko 494,17 mil. eura, a stanje duga na kraju 2016. godine, po garancijama izdatim domaćim i ino kreditorima iznosi 344,90 mil. eura, što predstavlja 9,25% BDP-a.

U prethodnom periodu, domaće garancije su uglavnom predstavljale podršku kompanijama za realizaciju određenih socijalnih aktivnosti i kao podrška realizaciji sanacionih planova lokalnih samouprava, dok se ino garancije odnose na kredite kojima su implementirani razni infrastrukturni projekti, obezbjeđivana podrška razvoju malih i srednjih preduzeća kroz kredit Evropske investicione banke odobren bankarskom sektoru u Crnoj Gori. Osim toga, nekim preduzećima su izdate i ino garancije u cilju podrške za restrukturiranja.

4.1 Ino garancije

Angažovani iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod ino kreditora iznosi oko 436,12 mil. eura, dok je stanje duga po istim 293,92 mil. eura ili 7,88 % BDP-a.

Tabela 5. Izdate ino garancije (u mil. eura)

Kreditor	Zajam	Zajmoprimac	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Angažovani iznos 31.12.2016.	Stanje duga 31.12.2016.
Evropska investiciona banka (EIB)	Projekat evropskih puteva	Monteput	17.05.2004.	24,00	24,00	17,48
Evropska investiciona banka (EIB)	Rekonstrukcija elektroenergetskog sistema	EPCG I CGES	15.08.2002.	11,00	8,02	4,37
Evropska investiciona banka (EIB)	Modernizacija aerodroma	JP Aerodromi Crne Gore	27.03.2004.	12,00	12,00	7,47
Evropska investiciona banka (EIB)	Mala i srednja preduzeća preko poslovnih banaka	Poslovne banke	02.07.2009.	90,00	90,00	46,05
Evropska investiciona banka (EIB)	Modernizacija željezničke infrastrukture	ŽICG	20.12.2010.	7,00	7,00	7,00
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Modernizacija aerodroma	JP Aerodromi Crne Gore	12.12.2003.	11,00	10,24	1,71
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Projekat izgradnje regionalnog vodovoda - južni krak faza I	JP Regionalni vodovod - prva tranša	09.11.2007.	8,00	8,00	9,42
	Projekat izgradnje regionalnog	JP Regionalni vodovod - druga tranša	16.05.2008.	7,00	7,00	

	vodovoda - južni krak faza II					
	Projekat izgradnje regionalnog vodovoda - južni krak faza I - Anex	JP Regionalni vodovod - proširenje druge tranše	10.07.2009.	3,00	3,00	
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Projekat obnove željezničke infrastrukture - Faza III	JP Željeznice CG - treća tranša	8.11.2010.	4,00	8,73	7,76
	Projekat obnove željezničke infrastrukture - Faza III Anex	Željeznička infrastruktura AD, Podgorica	12.10.2012.	10,00		
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Projekat hitne obnove željezničke infrastrukture 2	Željeznička infrastruktura AD, Podgorica	11.12.2009.	15,00	13,20	9,66
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Projekat nabavke elektromotornih jedinica i dijagnostičke opreme	Željeznički prevoz AD	8.11.2010	13,55	13,55	10,37
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Kreditna linija za zaštitu depozita	Fond za zaštitu depozita	8.11.2010	30,00	0,00	0,00
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Pljevlja Interkonektivni kabal	CGES	09.06.2014.	60,00	22,69	22,09
	Postavljanje visoko naponskog kabla između Tivta i Pljevalja	CGES	30.12.2015.			
Njemačka banka za razvoj (KfW)	EPCG-Piva	EPCG	28.12.2007.	16,00	6,93	2,13
Njemačka banka za razvoj (KfW)	EPCG - trafo stanica Podgorica-Ribarevine	EPCG I CGES	20.07.2007.	5,40	4,79	1,59
Njemačka banka za razvoj (KfW)	EPCG - Zamjena filtera u TE Pljevlja i proširenje trafo stanica Podgorica-Ribarevine	EPCG I CGES	11.12.2008.	15,00	14,81	9,56
Njemačka banka za razvoj (KfW)	Erste banka	Erste banka	24.06.2009.	15,00	15,00	0,00
	NLB	NLB	26.10.2009.	16,00	16,00	0,00
Njemačka banka za razvoj (KfW)	Interkonektivni kabl	CGES	08.05.2013.	25,00	17,90	16,51
Kineska Exim Banka	Nabavka i remont brodova	Crnogorska plovidba	21.01.2010.	44,96	44,96	38,22
	Nabavka i remont brodova	Barska plovidba	29.01.2013.	44,02	44,02	44,02

WTE Wassertechnik	Projekat otpadnih voda	Opština Budva	16.03.2010.	29,25	29,25	28,84*
Abu Dhabi fond	Projekat vodosnabdijeva nje	JP Regionalni vodovod	07.04.2010.	10,04	10,04	6,70
Česka Exportna banka	Završetak pruge Podgorica- Nikšić	ŽICG	12.12.2011.	5,00	4,98	2,99
UKUPNO				531,23	436,12	293,92

*Preliminarni podaci-opština Budva nije dostavila konačne podatke

4.2 Domaće garancije

Angažovani iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod domaćih kreditora iznosi oko 58,05 miliona eura, dok je stanje duga po istim 50,98 mil. eura ili 1,37% BDP-a (Tabela br.6).

Tabela 6. Izdate domaće garancije (u mil. eura):

BR	KREDITOR	ZAJMOPRIMAC	DATUM POTPISIVANJA GARANCIJE	NAMJENA	POTPISANI IZNOS (EUR)	POVUČENI IZNOS SREDSTAVA 31.12.2016. (EUR)	STANJE DUGA 31.12.2016. (EUR)
1	Hipotekarna banka a.d.	Montenegro Airlines	31.12.2009.	Investiciona ulaganja u osnovna sredstva	2,70	2,70	1,35
2	Hipotekarna banka a.d.	Montenegro Airlines	25.02.2010.	Investiciona ulaganja u osnovna sredstva	1,80	1,80	0,56
3	Hipotekarna banka a.d.	Montenegro Airlines	06.05.2011.	Državna pomoć za realizaciju Plana restrukturiranja	2,00	2,00	1,32
4	NLB Montenegro banka a.d.	Montenegro Airlines	13.12.2011.	Državna pomoć za realizaciju Plana restrukturiranja	0,41	0,41	0,33
5	Hipotekarna banka a.d.	Montenegro Airlines	16.12.2015.	Državna pomoć za realizaciju Plana restrukturiranja	1,12	1,12	1,12
6	Hipotekarna banka a.d.	Montenegro Airlines	16.12.2015.	Državna pomoć za realizaciju Plana restrukturiranja	1,50	1,50	1,50
7	Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica	Jadransko brodogradilište a.d. Bijela	19.01.2012.	Kredit namijenjen uklanjanju industrijskog otpada (grita)	1,05	1,05	0,89
8	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno" Podgorica	20.07.2015.	Za izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike u	5,28	4,96	4,96

				Budvi			
9	Erste banka a.d.	Prijestonica Cetinje	09.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	7,00	7,00	6,27
10	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Bijelo Polje	10.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	3,90	3,90	3,36
11	KOMERCIJALNA BANKA BUDVA	Bijelo Polje	10.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	1,60	1,60	1,41
12	HYPO ALPE ADRIA BANKA	Bijelo Polje	10.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	3,44	3,44	3,08
13	Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica	Bijelo Polje	21.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	2,50	2,50	2,29
14	NLB Montenegro banka a.d.	Bijelo Polje	25.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	2,50	2,50	2,31
15	Erste banka a.d.	Kolašin	10.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	5,70	5,70	5,40
16	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Mojkovac	10.11.2015.	Investiciona ulaganja	0,65	0,65	0,57
17	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Berane	10.11.2015.	Realizacija sanacionog plana	5,20	4,92	4,80
18	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Šavnik	01.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	0,15	0,15	0,13

19	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Rožaje	17.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	3,50	3,50	3,12
20	Erste banka a.d.	Ulcinj	29.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	4,25	4,16	3,89
21	Societe Generale Montenegro banka a.d. Podgorica	Danilovgrad	21.12.2015.	Realizacija sanacionog plana	2,50	2,50	2,30
	UKUPNO				58,74	58,05	50,98

5. Otplata duga

U toku 2016. godine izvršena je otplata državnog duga po glavnici, rezidentima i nerezidentima, u ukupnom iznosu od 533.116.186,31 eura, otplata duga iz ranijeg perioda po osnovu stare devizne štednje u iznosu od 13.958.876,13 eura kao i otplata kamata, rezidentima i nerezidentima, u ukupnom iznosu od 81.115.253,83 eura. Struktura otplate je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 7. Servisiranje državnog duga u 2016. godini

Budžetska pozicija	2016
4611 - Otplata glavnice rezidentima	225.446.619,98*
4612 - Otplata glavnice nerezidentima	307.669.566,33
4630 - Otplata obaveza iz prethodnih godina – stara devizna štednja	13.958.876,13
4161 - Otplata kamate rezidentima	4.736.023,89
4162 - Otplata kamate nerezidentima	76.379.229,94
UKUPNO	628.190.316,27

* Tokom godine refinansirani su državni zapisi u iznosu od oko 184,48 mil.eur